

Raadsvoorstel

2025-086

Afdeling

E-mailadres opsteller a.nygard@nieuwegein.nl

Portefeuillehouder John van Engelen

Onderwerp

Verordening leerlingenvervoer gemeente Nieuwegein 2025

Gevraagd besluit

1. De verordening leerlingenvervoer gemeente Nieuwegein 2025 vast te stellen, met al belangrijkste wijziging de aanpassing van de kilometergrens van 4 kilometer naar 6 kilometer en meer in te zetten op zelfredzaamheid.

Samenvatting

De huidige verordening leerlingenvervoer van de gemeente Nieuwegein is verouderd, het is van belang dat deze wordt geactualiseerd om beter aan te sluiten bij de wet en de praktijk. De nieuwe verordening is gebaseerd op de nieuwe landelijke modelverordening (VNG).

Binnen de Lekstroom regio willen we meer harmonisatie in de verordeningen leerlingenvervoer, er is daarom gezamenlijk opgetrokken bij het schrijven hiervan. We hebben veel geleerd van de problemen in het vervoer van de afgelopen maanden, hiervoor zijn een aantal verbeteringen meegenomen in deze verordening. Deze verordening is beter leesbaar en sluit beter aan bij de huidige situatie en doelgroep. Daarnaast zal de verandering van volgorde, waarin eerst wordt beoordeeld of een leerling zelfstandig of onder begeleiding kan reizen per fiets en vervolgens of een leerling zelfstandig of onder begeleiding kan reizen met het openbaar vervoer. Zo niet, is een kilometervergoeding voor het reizen met eigen vervoer mogelijk en pas als alle voorgaande niet mogelijk zijn, kan er een indicatie komen voor het aangepast vervoer dat wordt georganiseerd door de gemeente. Met deze verandering van en daarmee werkwijze ervoor moeten zorgen dat we meer alternatieven gaan toekennen in plaats van het aangepast vervoer. Met de wijzigingen in de nieuwe verordening beogen we het leerlingenvervoer op de lange termijn betaalbaar te houden en de druk op het aangepast vervoer (vervoer per taxibus) te verlagen. Op deze wijze kunnen we leerlingenvervoer blijven aanbieden aan de meest kwetsbare kinderen en ouders die het echt nodig hebben. Voor de gemeente Nieuwegein is de meest opvallende

aanpassing de afstandsgrens die van 4 naar 6 kilometer gaat. De andere gemeenten in de Lekstroom hanteerden deze werkwijze al. Dit voorstel staat los van de voorgestelde maatregelen in het kader van de SMB.

Inleiding

Leerlingenvervoer is een wettelijke taak voor gemeenten. De grondslag hiervoor is geregeld in de Wet op het Primair Onderwijs (WPO), de Wet op de Expertisecentra (WEC) en de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO). Op basis hiervan wordt de gemeenteraad geacht een regeling vast te stellen voor de bekostiging van het vervoer van leerlingen van de woning naar school en terug. Het is bedoeld voor leerlingen met een structurele beperking waardoor zij niet zelfstandig naar school kunnen gaan en leerlingen die onderwijs volgen op grond van de levensovertuiging op een afstand verder dan 6 km. De wet schrijft voor welke bepalingen in de verordening verplicht opgenomen moeten worden en bevat voorschriften op grond waarvan keuzes gemaakt kunnen worden om bepaalde regels te treffen. Het leerlingenvervoer kent verschillende vervoersvoorzieningen: een vergoeding voor het zelfstandig of onder begeleiding reizen per fiets, een vergoeding voor het zelfstandig of onder begeleiding reizen met het openbaar vervoer, een kilometervergoeding voor het reizen met eigen vervoer of het reizen per aangepast vervoer dat wordt georganiseerd door de gemeente.

Daarnaast moet de verordening worden geactualiseerd zodat deze beter aansluit bij de huidige praktijk. In het aangepast vervoer is er al langere tijd een chauffeurstekort. Het aangepast vervoer staat hierdoor onder druk, leerlingen worden te laat opgehaald, zitten langer in het vervoer, en krijgen te maken met wisselende chauffeurs. Het is belangrijk om de schaarse beschikbaarheid van deze vervoersvoorziening in te zetten voor de leerlingen die zonder deze voorziening niet in staat zijn om op de dichtstbijzijnde toegankelijke school te komen. We hebben er om die reden voor gekozen om in de nieuwe verordening leerlingenvervoer ruimte te bieden voor meer focus op zelfredzaamheid.

Op dit moment wordt ook gewerkt aan nieuwe beleidsregels leerlingenvervoer. Ook deze worden in overeenstemming met de andere Lekstroomgemeenten opgesteld. In het kader van de sluitende meerjarenbegroting (SMB) is gecommuniceerd dat er bepaalde bezuinigingen zullen worden doorgevoerd. De uitwerking hiervan zal vooral terugkomen in deze beleidsregels. De verordening vormt hiervoor de basis.

Gewenst effect

Het bieden van vervoer voor leerlingen die niet zelfstandig naar school kunnen of op basis van een levensovertuiging naar een school kunnen die daarbij past.

Argumenten

1.1 Hiermee leggen we vast wanneer ouders recht hebben op een vervoersvoorziening voor hun kind

Voor kinderen die het leerlingenvervoer echt nodig hebben, blijft aangepast vervoer beschikbaar. De verwachting is ook dat het zorgt voor een betere kwaliteit van het vervoer. Door kritischer te zijn op het toekennen van het aangepast vervoer is er meer beschikbaarheid van chauffeurs voor de kinderen die het echt nodig hebben.

1.2 Hiermee zetten we in op de zelfredzaamheid en veerkracht van ouders en kind

Tijdens de overbruggingsperiode (september – december 2024) hebben we gezien dat ouders in staat zijn om zelf oplossingen te bedenken om hun kind naar school te brengen en van school te halen. We willen hierin dan ook niet de verantwoordelijkheid van ouders overnemen. Daarnaast kan de zelfredzaamheid van leerlingen worden vergroot door de in de verordening opgenomen mogelijkheid voor het opstellen van een persoonlijk vervoersontwikkelingsplan en het inzetten van vervoerstrainingen. Beide onderdelen richten zich op activiteiten om leerlingen vaardigheden aan te leren om zelfstandiger naar school te kunnen reizen. Het organiseren van het aangepast vervoer was de afgelopen maanden een behoorlijke klus met het tekort aan chauffeurs. We merken dat meer variatie in alternatieven ouders helpt om het vervoer zelf te organiseren. Deze verordening biedt hierin meer mogelijkheden. Een voorbeeld van een alternatief is dat ouders een vergoeding aanvragen als ze het vervoer zelf regelen.

1.3 Door de kilometergrens te verhogen beogen we het leerlingenvervoer ook op de langere termijn betaalbaar en haalbaar te houden

Uit coulance heeft de gemeente Nieuwegein tot op heden een afstand van 4 kilometer gehanteerd. Gezien de huidige situatie in het leerlingenvervoer en de chauffeurstekorten, willen we vanaf nu de landelijke richtlijn vanuit de wet volgen. Op deze manier hopen we het leerlingenvervoer op de lange termijn betaalbaar en haalbaar te houden.

1.4 Hiermee wordt de administratieve afhandeling in de regio vereenvoudigd

Er ligt een nieuwe VNG modelverordening, die we (samen met alle gemeenten van de regio Lekstroom) als basis aanhouden. Deze verordening is voor ongeveer 85% uniform vanuit de regio, aan 15% is invulling gegeven vanuit lokale context. De provinciale aanbestedingsprocedure doelgroepenvervoer 2024 is afgelopen zomer afgerond. Sinds augustus 2024 hebben de gemeenten in regio Lekstroom (gemeente Nieuwegein, Houten, IJsselstein, Lopik en Vijfheerenlanden) een gezamenlijke overeenkomst met één vervoerder, Willemsen de Koning, die het aangepast vervoer verzorgt. Voor de efficiëntie van het aangepast vervoer is het wenselijk om regionaal zoveel mogelijk dezelfde kaders te hanteren voor het leerlingenvervoer.

1.5 Positief Advies Adviesraad Sociaal Domein Nieuwegein (ASDN)

De ASDN is eind 2024 om advies gevraagd ten aanzien van de nieuwe verordening leerlingenvervoer. Op 14 maart 2025 hebben zij een positief advies uitgebracht. Zij geven daarin aan op hoofdlijnen positief te zijn over de nieuwe verordening. Zij geven in hun brief een aantal adviezen mee die we grotendeels opvolgen. In de reactie op het advies in de bijlage staan de antwoorden op de vragen die zij stellen.

1.6 Vergoeding openbaar vervoer voor leerlingen op Voortgezet Speciaal onderwijs (VSO)

In Nieuwegein hebben we ervoor gekozen in de verordening een reiskostenvergoeding ter hoogte van de kosten van het openbaar vervoer op te nemen voor kinderen die naar voortgezet speciaal onderwijs reizen. We doen dit in de huidige verordening ook, maar het is niet wettelijk verplicht. Dit doen we om zelfstandigheid te stimuleren en ervoor te zorgen dat zij minder snel in aangepast vervoer terechtkomen. We hebben in Nieuwegein geen school voor VSO wat maakt dat zij verder moeten reizen en hogere kosten maken dan kinderen die naar regulier voortgezet onderwijs gaan. Het verstrekken van een kostenvergoeding voor OV is goedkoper dan wanneer kinderen in het taxivervoer terecht komen. In de praktijk is zichtbaar dat dit gebeurt wanneer de kosten van zelf reizen voor de inwoners zelf zijn. Niet alle andere gemeenten doen dit, dus hierin zitten verschillen per gemeente

Kanttelingen

1.1 Anders beoordelen van leerlingenvervoer zorgt voor verandering.

De gevolgen van deze verordening zijn grotendeels dat we meer alternatieven gaan toekennen in plaats van het aangepast vervoer. Voor kinderen die het echt nodig hebben, blijft aangepast vervoer beschikbaar. Ook voor nieuwe aanvragen zal dit geen probleem zijn. Voor kinderen die al een langere periode vervoer ontvangen en waarvoor een andere beoordeling komt, kan dit een grote verandering zijn. In deze situaties denken we mee met ouders, stemmen af met scholen en hanteren indien nodig een passende overgangsregeling. Tegelijk houden we er rekening mee dat er ook sprake zal zijn van verschillende belangen: individueel versus het algemeen belang. Hierover gaan we met ouders in gesprek en vragen hiervoor begrip.

Financiële aspecten

De aanpassing van de kilometergrens van 4 naar 6 kilometer, heeft een positief effect op de gemeentelijke kosten van het leerlingenvervoer. De afname in kosten is op dit moment nog niet volledig in te schatten. Dit effect is afhankelijk van het aantal aanvragen voor leerlingenvervoer door leerlingen van deze scholen. Er gaan op dit moment 20 kinderen naar deze scholen, waarvan een deel binnen deze afstandsgrens valt. We hebben op dit moment voor deze kinderen de afstand niet berekend, naar verwachting zullen het er ongeveer 10 zijn. Het effect op de kosten is afhankelijk van het aantal aanvragen voor volgend schooljaar of deze kinderen gezien hun beperkingen in

staat zijn zelfstandig of onder begeleiding met het openbaar vervoer te reizen. Dit kunnen we niet beoordelen zonder met ouders en school in gesprek te gaan.

Daarnaast willen we met aanpassingen in de beleidsregels, waarvoor de basis ligt in deze verordening, de kosten van het leerlingenvervoer beheersbaar houden. We willen schaarse middelen beschikbaar stellen voor de meest kwetsbaren. Dat betekent waar mogelijk: minder aangepast vervoer en meer eigen vervoer inzetten. Dit vergt een andere manier kijken en toetsen van de aanvragen van inwoners.

Communicatie aspecten

De wijziging van de verordening wordt via de gebruikelijke kanalen gecommuniceerd (inclusief publicatie). De pagina over het leerlingenvervoer en het aanvraagformulier op de website van de gemeente Nieuwegein worden bijgewerkt. Daarnaast worden huidige ontvangers van een vervoersvoorziening actief geïnformeerd over relevante wijzigingen in de verordening. Dit wordt zo snel mogelijk na vaststelling van de verordening gedaan, zodat zij zich kunnen voorbereiden op eventuele veranderingen. Er wordt informatie verschaft over mogelijke vervoersvormen en eventuele ondersteuning die zij hiervoor kunnen krijgen. Waar nodig is zal de gemeente actief met gezinnen meedenken. De betrokken scholen worden tijdig en ruim voor aanvang van het nieuwe schooljaar per brief geïnformeerd over de relevante wijzigingen in de regelgeving.

Uitvoering

De verordening zal in werking treden bij aanvragen voor het leerlingenvervoer voor schooljaar 2025/2026. Dan worden alle aanvragen aan de hand van de nieuwe verordening getoetst.

De beleidsregels zullen pas later worden vastgesteld en deze zullen niet per ingang van het nieuwe schooljaar in werking gaan. De verwachting is dat deze per begin 2026 in gebruik zijn.

De verordening biedt voldoende handelingsruimte voor het college. In bepaalde gevallen kan bij wijze van uitzondering gebruik gemaakt worden van de hardheidsclausule die is opgenomen.

Bijlagen

1. Verordening leerlingenvervoer gemeente Nieuwegein 2025
2. Wijzigingstabel verordening leerlingenvervoer
3. Advies van Adviesraad Sociaal Domein Nieuwegein (ASDN)
4. Reactie op advies van de ASDN

Burgemeester en wethouders,

Ellie Liebregts
secretaris

Marijke van Beukering-Huijbregts
burgemeester